PLAIURI SĂCELENE

REVISTĂ DE ATITUDINI ŞI PROBLEME SĂCELENE

Redactor:

VICTOR TUDORAN

BIBLIOTECA „Astra" BRAŞOV

ANUL III.

Iată-ne la început de an nou, cu clişeele şi celelalte boclucuri în braţe, colindând ca la sărbători, pe la toate tipografiile din vechiul oraş al lui Coresi, pentru găsirea unei noui tiparniţe unde să putem scoate revista.

Motivele ce ne-au făcut să plecăm dela cea veche, sunt numeroase, între care e destul să amintim întârzierea ultimului număr din anul trecut, pe care am vrut — cum era şi natural — să-l primească toţi Săcelenii înaintea Sfintelor Sărbători.

Şi-acum, când ne-am instalat la noua tipografie, se cade să vă împărtăşim şi gândurile noastre de viitor.

Ne vom strădui ca apariţia să fie cât mai regulată, căutând să expediem revista la întâiu ale fiecărei luni.

In numerele duble sau ocazionale vom publica reclame dela toţi comercianţii şi industriaşii Săceleni din întreaga ţară.

Atitudinea revistei pentru viitor va fi tot românească şi săceleană.

Vom continua obiceiul frumos al numerelor festive, indiferent de partid sau culoare politică, închinându-le Săcelenilor cari au reuşit a se ridica într'adevăr în atenţia publică, spărgând zarea anonimatului românesc.

Iar pentru-că vorbirăm de numere festive, se cade a sublinia în acest loc, că cel apărut anul trecut, a fost peste aşteptări. Entuziasmul produs, felicitările sosite, mulţumirile cititorilor precum şi numărul de abonamente venite numai în cursul lunei Ianuarie, ne-au dovedit din plin, dragostea sinceră de care se bucură revista.

Vom continua să trimitem revista şi acelora, cari deşi au primit-o de 2 ani dar tot nu au achitat abonamentul, în speranţă, că simţământul datoriei şi de săceleni cinstiţi, îi vor îndemna să ne trimită — dacă nu mai mult — dar cel puţin modesta sumă ce ne datorează

Nu am dori să fim forţaţi a publica lista tuturor celor cari profită de munca noastră, fiindcă nu şade frumos să ne arătăm cu degetul, deşi sunt peste 200 din cei cari au primit-o în 1934 şi peste 450 din cei cari au refinut-o în 1935, fără să-şi achite abonamentul.

Cu credinţă în Dumnezeu şi 'n steaua „plaiurilor săcelene", trecem hotărîţi şi pragul celui de al treilea an.

„Plaiuri Săcelene"

1936

Anul III. Ianuarie No. 1

PLAIURI SĂCELENE

Revistă de atitudini și probleme săcelene.

Redactor:

VICTOR TUDORAN

CONT LA CEC Nr. 25187.

Colaboratorii revistei: Nichita Bucurescu, Florica Ciura, Cornelia Comșa, Anghel Conduleț, Pimen Constantinescu, Victor Ion Critu, M. Ar. Dan, Gigi Deleanu, Ion Despan, Gheorghe Dragoș, Ion Filip, Horia Ghiea, Octavian Gomoiu, Vasile Ivan, Victor Jinga, Ion Al. Bran-Lemeny, Ion Moisiu, Nicolae G. Moisiu, George Morogianu, Ion B. Peteu, † George M Petrescu, Zenovie Popovici, Daniil Purcăroiu, Violeta Rusu-Tibreanu, Al. Stroe-Militaru, A. Țel, Mihai I. Tepșan, Ilie Toma, Victor Tudoran, Haralambie Țugui, Nicolae Verzea, E. Ar. Zaharia.

SCOPUL NOSTRU

Dorim a contribui, cu toată puterea noastră de muncă, la ridicarea meleagurilor mocănești, *făcând cunoscut trecutul, redând prezentul și căutând a întrezări viitorul,* **situându-ne astfel între revistele regionale ale Țării.**

Deci partea literară din cuprinsul revistei, nu poate servi nimănui ca punct de orientare, nefiindu-ne acesta scopul principal.

„Plaiuri Săcelene"

Revista noastră se desface în toată țara și în Capitală, prin

Oficiul de Librărie „Alexandru Pasere"

București I., Str. Carol I. No. 26.

SPRE ȘTIINȚĂ.

** Rugăm insistent revistele și ziarele din țară a răspunde schimbului nostru.*

** Toate cărțile, revistele și ziarele primite la redacție, vor fi amintite la bibliografie, așteptând din partea tuturor, același tratament cinstit și literar.*

** In limita spațiului disponibil, vom recenza cărțile, revistele și ziarele primite la redacție.*

** In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesitățile tecfinicei tipografice, fără nicio altă considerație.*

** Domnii cari nu sunt abonați și reține* **primul** *număr trimis de noi, se consideră abonați pe întreg anul.*

** Le-am fi foarte recunoscători tuturor celor care ne-ar indica printr'o carte poștală, adresele exacte ale rudelor și prietenilor de origină săceleană.*

** Rugăm pe toți publiciștii săceleni, să ne trimită câte un exemplar din revistele, ziarele și gazetele în cari au publicat ceva, pentru a ne ușura astfel, redactarea rubricei* **„Ecouri din..."**

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA

SATULUNG-SĂCELE (jud. Brașov)

Șoseaua Regele Ferdinand No. 670.

Anul III. Nr. 1. Ianuarie 1936.

PLAIURI SĂCELENE

revistă de atitudini şi probleme săcelene.

Redactor:

VICTOR TUDORAN

apare lunar. Cont la CEC Nr. 25187.

Pentru toţi Săcelenii mânuitori ai condeiului.

Când s'a pus piatra de temelie a acestei reviste şi gândul curat a pornit sprinten spre realizare, trecând — uneori greu alte ori mai uşor — peste multele şi nebănuitele obstacole, inima noastră s'a gândit în primul rând la Săcelenii risipiţi pe 'ntinsul Ţării, mânaţi de lupta pentru existenţă. Scriam în numărul întâiu al modestei noastre realizări de cultură şi atitudine săceleană, următoarele:

„pe scurt, ne-am propus să facem o legătură mai strânsă între Săcelenii plecaţi şi cei rămaşi acasă".

Şi-atunci nu am înţeles numai pe Săcelenii comercianţi, industriaşi, agricultori sau economi de oi, ci şi pe toţi Săcelenii mânuitori ai condeiului, fie ei profesori universitari, inspectori, profesori secundari, învăţători, ziarişti, ingineri, medici, avocaţi, etc.

După doi ani de existenţă, ni se pare că nu am reuşit să facem legătura ce doream, tocmai cu această ultimă categorie, aceia a mânuitorilor de condeiu. Numai astfel ne explicăm de ce au luat parte aşa puţini cu colaborarea lor la revista noastră. Afară de Dnii: *George Moroianu, Victor Jinga, Gheorghe Dragoş* şi *Nicolae Verzea* mai dintru început şi *Ion Al. Bran-Lemeny, M. Ar. Dan,* etc. mai târziu, cărora le mulţumim şi pe această cale, alţii dintre publiciştii sau scriitorii de origină săceleană, au stat cam departe de tînăra noastră redacţie. Ori faptul că suntem prea *„tineri"* nu înspiră destulă încredere?

Totuşi credem că până la sfârşit, vom putea rupe — cu idealul şi gândul curat ce ne călăuzeşte — şi lanţul nevăzut ce stăruie între noi.

Şi când ne gândim că lucrul nu-i aşa greu.

O însemnare despre un studiu apărut, o notă despre o activitate culturală a altui săcelean, o cronică literară despre un volum, o recenzie obiectivă despre o cartea nou apărută, chiar dacă autorul cărţii nu e Săcelean, în fine sunt atâtea lucruri ce-ar putea să se găsească în paginile unei reviste ca a noastră. Când se poate ca volumul recenzat să fi fost şi anunţat la cărţi primite, colaborarea este şi mai binevenită. Natural că nu trebuie să treacă peste spaţiul de care dispunem în mod normal.

Iată dar că sunt atâtea prilejuri ca să ne dea concursul. Nu credem, iarăşi, că această pleiadă de tineri cărturari şi bătrâni savanţi, risipiţi prin oraşele României, ca: Bucureşti, Cluj, Iaşi, Ploeşti, Galaţi, Brăila sau Constanţa, să nu aibă nimic de spus, în chestiunile din trecut, prezent sau viitor, ce frământă astăzi satele mocăneşti, în năzuinţa lor de-aş găsi o nouă cale, spre zările mai senine ale unui nou rost, în cadrul unei noui şi puternice patrii.

Orice contribuţie, în aparenţă de foarte mică însemnătate, este indicaţie preţioasă cercetătorului de mâine, care va căută să fixeze rolul istoric al Săcelelor mocăneşti.

Concursul intelectualilor risipiţi în ţară îl aşteptăm, pentru a face din *„plaiurile săcelene"*, oglinda de mâine a sufletului nostru săcelean, deaici şi de pretutindeni.

Victor Tudoran

Balul Mocănesc.

Frumoasa iniţiativă a dlor profesori *Dr. Victor Jinga* şi *Dr. Gheorghe Dragoş*, luată acum trei ani, de a organiza în Sărbătorile din Iarnă un bal, care să reunească pe toţi mocanii săceleni, a fost continuată şi în acest an.

Balul a fost aranjat în seara zilei de 4 Ianuarie, când am avut plăcuta ocazie de a admira vechile costume mocăneşti, atât cele bărbăteşti şi mai ales cele femeeşti, cari în diferite culori vii, cusute cu fir şi alte mătăsuri scumpe, se combinau armonios cu fluturii de pe ii şi salbele de galbeni sclipitori, ce atârnau la gât.

Şi dacă ne gândim cărui fapt se datoreşte marele succes al **„Balului Mocănesc"**, trebue să rămânem la singura convingere, care este, dorinţa fiecărui Săcelean, de a petrece o seară frumoasă, într'o atmosferă plăcută şi veselă, dansând vechile jocuri mocăneşti, — cari azi aproape au dispărut, — sau chiuind strigăturile săcelene, pline de un sănătos umor satiric.

Pe lângă vechile dansuri mocăneşti, — specifice regiunii noastre — s'a desfăşurat şi un program artistic, aranjat cu concursul „Săcelenei". Au fost: declamăr, (Gh. Roşculeţ, I. Olteanu), monolog (I. Olteanu), scene vesele (I. I. Tocitu şi Fl. Pană), coruri şi solo acordeon (Tr. Damian). Am fi preferat un program ceva mai mocănesc.

Ca şi în anii trecuţi, s'au dat 4 premii pentru cele mai frumoase costume femeeşti. Pentru costum îmbrobodit a fost premiată Dna *Eufrosina Ionescu* iar menţiune Dna *Eufrosina Tudor*, care a donat suma primită pentru copiii din Basarabia. Pentru costum neîmbrobodit, a fost premiată Dra *Corneliţa Stroe* iar menţiune Dra *Maria Moţoiu*. Premiile au fost înmânate de către *d. Victor Tudoran*.

Faţă de succesul din ce în ce mai mare obţinut de această serbare, care suntem convinşi că va intra în tradiţia Săcelelor, nu putem decât felicita pe iniţiatorii şi continuatorii acestei serbări.

Ion Despan

Tribuna publică.

După publicarea scrisorii colaboratorului nostru *I. B. Peteu*, referitor la renovarea bisericii noui din Turcheș, suntem astăzi în măsură a face cunoscut, cititorilor noștri, — pe care dela început i-am anunțat că nu dorim a fi în această chestiune decât simplii mijlocitori obiectivi, — răspunsul preotului Daniil Purcăroiu din Turcheș, ca cel mai competent a ne lămuri.

Dăm mai jos textul scrisorii așa cum ne-a fost trimis.

Turcheș, 20 Ianuarie 1936.

Stimate Domnule Tudoran,

In revista *„Plaiuri Săcelene"*, ce cu atâta hărnicie conduceți, în numărul festiv închinat Dlui Ministru Alexandru Lapedatu, ați publicat și o scrisoare trimisă de Dl I. B. Peteu din București, referitor la renovarea bisericii noui din Turcheș, care prin cuvinte nepotrivite, insultă și jicnește pe cel mai ales fiu al Turcheșului, marele mecenat și ctitor *Bucur Bunescu*.

Cum d-voastră deschideți această *„tribună publică"* pentru aflarea adevărului, ca unul ce cunosc faptele petrecute, în toate amănuntele, mă simt obligat a vă trimite aceste rânduri, prin care voiu căuta să pun lucrurile în lumina lor adevărată și pe cari vă rog cu stimă a le publica în revista *„Plaiuri Săcelene"*.

Afirm dela început că dl *Peteu* este greșit informat asupra a celor mai multe chestiuni scrise și în cele ce urmează voiu dovedi.

Dl Peteu afirmă că pictorul *I. Keber*, care a fost angajat să picteze biserica nouă din Turcheș, este evreu și și sprijină această afirmație pe campania dusă de ziarul *„Porunca Vremii"*. Cunosc și eu această campanie dar mai cunosc și mobilul acestei campanii precum și rezultatul ei, pe care Dl Peteu fie că nu-l cunoaște, fie că nu vrea să-l cunoască. Iată cum stau lucrurile:

Consiliul parohial al bisericii *„Popa Chițu"* din București, sesizat de această campanie a invitat pe pictorul *Keber* să prezinte actele originale pentru a se justifica. Pictorul a prezentat Consiliului parohial actele cerute — pe care le-am văzut și eu — și din care reese că moșul său a fost Sas din *Turnișor, lângă Sibiu*. Tatăl său a trecut de multă vreme în orașul *Tg.-Jiu* unde s'a căsătorit cu o Româncă ortodoxă, iar din această căsătorie s'a născut *I. Keber*, care este botezat creștin ortodox. A fost unul dintre cei mai distinși elevi ai maestrului *Costin Petrescu*, este apreciat de *Comisiunea Monumentelor Istorice din București*, care l-a ales dintre treizeci de concurenți pentru a continua pictura începută pe vremea *Regelui Carol I.* la catedrala *Sft. Dumitru* din *Craiova*.

Este pictorul expert al *Episcopiei Râmnicului* și autorizat de *I. P. S. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului*, recomandat de pictorul *Demian*, pentru a picta biserici în cuprinsul *Arhiepiscopiei Sibiului*. Are lucrări de mare valoare artistică cum sunt: catedrala *„Sf. Dumitru"* din Craiova, biserica *„Sf-ții Arhanghheli"* din același oraș și bisericile; *„Spiria nouă"*, *„Precupeții vechi"*, *„Calist"* și *„Popa Chițu"* din București.

Aceste lucrări de valore a determinat pe Dl *Bucur Bunescu*, care are un deosebit gust artistic, să anga-

jeze pe pictorul *Keber*, care împreună cu distinşii pictori; *Nifulescu* şi *Hermeneanu* au executat pictura bisericii noui din Turcheş, şi nu motivul că nu găsea un pictor Român să-i execute şi portretul. Acesta este purul adevăr şi cred că aceste precizări vor linişti şi pe Dl Peteu, care avea convingerea că un pictor evreu a profanat biserica din Turcheş.

A doua chestiune care cere o clarificare, mi se pare, mai delicată, pentrucă ea discută persoana Dlui *B. Bunescu*, căruia nu Dl *Peteu* poate să-i dea lecţii de moralitate, căci piedestalul moral pe care s'a urcat Dl *Bunescu* nu-l pot urca mulţi muritori.

Dl *Peteu* este scandalizat că Dl *Bunescu* a pretins sau admis să i-se picteze portretul sub podişorul corului din biserică, socotind ca o profanare acest lucru.

Dl *Bunescu* n'a pretins acest lucru şi a admis numai după ce părintele *Marin* din Baciu i-a sugerat această idee, iar eu am insistat, fiindcă merita această atenţie şi nu voiam ca sacrificiul de aproape 600,000 Lei să rămână uitat, aşa cum pe vremuri s'a uitat să se amintească, pe placa de piatră din altar, alături de *ctitorul I. Sulica* şi ctitorul *I. Banciu*.

Faptul că Dl *Bunescu* a admis să i-se picteze portretul este în contradicţie cu rânduelile noastre bisericeşti? Nu, ci din contră, ctitorii au dreptul al aceasta şi spre a se edifica Dl *Peteu* îl rog să consulte *Iconografia* întocmită de Prea Fericitul Patriarh *Dr. Miron Cristea*.



Biserica Nouă din Turcheş.

Nu s'a pictat portretul ctitorilor şi în trecut? Eu cunosc multe cazuri atât din cele vechi cât şi dintre cele mai recente. Iată câteva:

In biserica din *Streiu-Sângiorz*, zidită la anul 1408 se pot vedea patru ctitori pictaţi în întregime, în biserica din *Crisciori*, zidită la 1411 sunt pictaţi doi ctitori, în biserica din *Ribiţa*, zidită la 1417 se văd doi ctitori, în biserica *Icoanei* din Bucureşti se văd în interiorul bisericii, deasupra uşii, ctitorii cu toată familia, în mânăstirea *Ţigăneşti* în interiorul bisericii, în stânga, este portretul ctitorei şi al ficei sale, iar cazul cel mai recent este cel dela biserica *Popa Chiţu*, care este similar cu cel dela biserica noastră din Turches. Iată deci că acest fapt nu poate constitui un prejudiciu pentru biserică iar probabilitatea că vor ajunge femeile să se închine ctitorului, o găsesc ridicolă, fiindcă la noi nu este lumea atât de mediocră încât să nu poată distinge un sfânt de un ctitor.

Dl Peteu mai acuză pe *Dl Bunescu* că sacrificiul făcut, nu l'a făcut îndemnat de duhul creştinesc şi de dragostea şi interesul ce poartă acestei comuni, ci din orgoliu personal, pentru aş ajunge un anumit scop, pentru care a refuzat sutele de mii oferite de Dl *Ştefan Banciu.*

Este greşit informat Dl Peteu şi'n această chestiune, pentrucă adevărul este următorul. In Primăvară am fost la Bucureşti şi dupăce stabilisem devizul lucrărilor am luat contact cu *Dl Bunescu,* care a subscris suma de *280.000 Lei,* apoi cu *Dl Ştefan Banciu,* care a subscris suma de 120.000 Lei şi *fraţii Băncilă 40.000 Lei.* La câteva zile după întoarcerea mea din Bucureşti, am fost încunoştiinţat din partea Dlui *Banciu* că întrucât Dl *Bunescu* voeşte a face pictura singur, ceeace a dedus din subscrierea sumei de *280.000* lei, dânsul se retrage, şi astfel a rămas asupra Dlui *Bunescu* întreaga renovare, la care au mai contribuit *fraţii Ion şi Radu Băncilă* cu suma de *40.000* lei, epitropul *Ştefan Munteanu cu 10.000 lei,* din *fondurile bisericii 15.000 lei,* iar dela parohieni s'a mai colectat pentru strane suma de *14.000 lei,* cărora le mulţumim şi pe această cale.

Toate celelalte sume, afară de cea subscrisă de Dl. Bunescu, au fost întrebuinţate exclusiv pentru reparaţiile exterioare ale bisericii la cari a mai contribuit şi Dl. Bunescu cu 50.000 lei.

Astfel fiind lucrurile, se mai poate susţine acuzaţia că Dl *Bunescu* a făcut totul numai din orologiu? Dar să mai redăm câteva fapte care cred că vor aduce şi mai multă lumină asupra acestei acuzaţii şi dacă fac unele indiscreţii cer scuze *Dlui Bunescu.*

Eu ştiu şi ştie şi dl Peteu că dl Bunescu nu este la primul act de binefacere, fiindcă în anul *1919* a dat pentru facerea clopotniţei şi zidurilor acestei bisericii însemnata sumă de *300.000 coroane,* a înzestrat apoi biserica cu un fond de *20.000* lei, a dăruit o mulţime de cărţi pentru *Casa de Cetire,* a cumpărat războaele necesare pentru *Şcoala Profesională din Satulung,* a plătit taxele de înscriere pentru mai multe eleve sărace dela aceiaşi şcoală, a reparat case de văduve şi săraci, a intervenit şi ajutat o mulţime de studenţi săraci, subvenţionează o mulţime de instituţii de binefacere din Bucureşti, iar când s'a început renovarea bisericii şi am voit a scrie câte ceva la ziare, nu pentru a-i aduce osanale ci pentru a arăta un exemplu de creştin adevărat în aceste vremuri de criză morală şi materială, mi-a spus să nu scriu nimica. Pot fi aceste fapte pornite din orgoliu, sau izvorîte dintr'un suflet cald de creştin adevărat care nu şi-a uitat locul copilăriei ci căuta să-şi lege sufletul şi numele şi mai mult de el, făcând fapte vrednice de admirat, ca cele de mai sus? Câţi din fiii Săcelelor au făcut în aceste timpuri ceece a făcut *Dl B. Bunescu.*

Avem oameni din Săcele de o înaltă ţinută morală şi intelectuală, care cunosc personal pe Dl Bunescu şi-l ştiu că face cinste pieţii, industriei şi comerţului românesc, pe care l'au acaparat în cea mai mare parte străinii.

Eu şi credincioşii din Turcheş mulţumim lui Dumnezeu pentru binefacerile ce ne-a făcut prin acest om providenţial, pentru noi şi-L rugăm să-i răsplătească jertfele făcute cu atâta mărinimie.

Din parte-ne îl asigurăm pe *Dl Bunescu* de cele mai curate sentimente de admiraţie, dragoste şi recunoştinţă.

Pr. Daniil Purcăroiu.

Răsfoind Ceasloave Bătrânești.

Mocanii săceleni, dacă au fost foarte darnici în ce privește daniile făcute bisericilor din satele lor, constătătoare din prețioase candele sau odăjdii împodobite cu fir de aur, au știut prețui la adevărata ei valoare și cartea bisericească.

Ei au fost aceia care au trecut în Ardeal, cărțile bisericești rare din Țara Românească și au dus bisericilor de dincolo de Carpați, ceasloavele din tiparnițele Brașovului, tipărite cu litere chirilice.

Astfel am găsit, în ceaslovul familiei, ceaslov numit *„cel bogat"*, azi foarte rar, un original *„cuvânt înainte"*, semnat de poetul popular ardelean, IOAN BARAC (1772-1848), autorul poemei Arghir și Elena (1801).

Pentru originalitate și frumusețe îl reproducem mai jos.

v. t.

Ca stelele'ntipărite
Slovele diordosite,
Intru acest sfânt Ceaslov,
Pre lângă silința toată,
Fără greșeli să se poată,
Diordosii în Brașov;

Și ochii privind la stele,
Nu le pot vedea pre ele
Toate cu adevărat.
Și ne putând să le vază
Din pricina altor rază,
Ochii nu le-au numărat.

Așa rog pre cititorii
Și de Hristos iubitorii,
Ca vreo greșală văzând,
Să'ndrepteze cu bunețe
Cu duhul cel de blândețe,
Firii omenești crezând.

Că nici soarele nu poate
Vedea unghiurile toate
Toată ziua strălucind:
Și nici om fără greșale,
Intru lucrurile sale
Nu poate fi negreșind.

IOAN BARAC
Transl. Diordositorul Cărții aceștia.

Colțul cărții.

C. Oproiu, P. Cucu și N. Drosu: Cunoașterea însușirilor sufletești. *Editura Librăriei „Națională" Frații Mărculescu Ploești. Prețul Lei 48.*

Am primit la redacție o carte de încercări pentru complectarea fișei individuale, ce am găsit-o — pentru noi învățătorii — foarte interesantă.

Autorii, experimentând în clasele lor, *teste* luate dela institutele de experimentări psihologice din București și Cluj, au selecționat, adăugat și schimbat — unde au găsit de cuviință — dând la iveală un manual, ce ajută, nespus de mult, la munca învățătorului rural și urban. Volumul tratează, din punct de vedere psihologic, însușirile individuale ale copiilor și arată cum trebuesc aplicate testele.

Având un preț modest e la îndemâna învățătorilor tineri, cari fiind obligați de lege să complecteze *„Fișa Pedagogică"* a fiecărui elev și neavând mijloace materiale de aș cumpăra ei însuși testele sau a consulta o bibliotecă bogată unde să poată studia diferitele metode, cartea colegilor: *Oproiu,* inspector școlar; *Cucu,* învățător licențiat și *Drosu* învățător, vine la timp, pentru a se pune în serviciul colegilor și a le ușura munca dificilă, ce sunt chemați a depune în interesul neamului.

Profităm de această cale, pentru a aduce mulțumirile noastre autorilor, deoarece și-au dat silința și au reușit, să rezolve o problemă destul de complicată, în interesul celor mulți.

Cornelia Comșa

Gh. Atanasiu: „Desmoșteniții"*, roman Editura Librăriei „Cartea Românească" Timișoara. Prețul Lei 65.*

Noul roman al talentatului scriitor bănățean este o izbândă, cel puțin pentru noi, care nu i-am citit primul volum Adelina, dovedindu-ne încăodată că provincia poate creia la nivelul capitalei.

Și această luptă a provinciei ni se pare mai meritorie, deoarece scriitorul compune fără mirajul premiului sau retribuției fundațiilor or altor edituri, unde protecția e la ordinea zilei.

„Desmoșteniții" prezintă tragedia surdo-muților, ce trăesc în tăcerea lor profundă.

Eroul nostru, Ion Pribeagu, surdo-mut, ne este prezentat în diferite faze ale vieții, începând cu moartea tatălui, a mamei, traiul la Zinca și Petru, apoi prietenia cu Moș Andrei, Ana Stoleru și Pavel, precum și tragicul sfârșit al iluziilor de fericire, cu întoarcerea lui Toma Stoleru din războiu.

Suferințele îndurate de acest Ion Pribeagu storc lacrimi, credința populară fiind, că surdo-muții poartă cu ei un groasnic blestem.

Romanul cuprinde pagini de răscolitoare sentimente și adâncă duioșie umană, care umezesc ochii cititorului.

Remarcăm condițiunile technice ale editurei iar romanul îl recomandăm tuturor celor dornici de o carte bună.

Victor Tudoran

Mihail Dragomirescu: „Sănducu" *roman în icoane din viața copilărească, Editura „Oficiul de librărie" București 1935. Prețul Lei 40.*

Noul roman al d-lui Dragomirescu, închinat *Majestății Sale Regelui Carol II.* face parte, ca al treilea roman, din epopeia română *„Copilul cu trei degete de aur".*

Autorul ne înfățișează viața petrecută de Sănducu, — băiatul învățătorului Gheorghiță Dărmănescu dela școala din Ogrezenii Ilfovului, — cu toată droaia necazurilor și bucuriilor sătești. Acțiunea se petrece pe timpul războiului dela 1877.

Ceiace voim a scoate în evidență este faptul că acest roman este cel mai nimerit pentru lectura elevilor de curs primar și secundar, fiind un stimulent puternic pentru fapte frumoase și cari pot numai înălța sufletul tinerilor cititori.

Iată dece îl recomandăm cu toată căldura, pe Sănducu, atenției lumei celor mici.

Victor Ion Critu

Alexandru Ciocârdel: „Politica-i sărăcie" și **Victoria N. Drossu: „O șezătoare românească".** *Editura „Națională" Frații Mărculescu Ploești 1935. Prețul Lei 12 fiecare.*

Două piese pentru teatru școlar și popular, scrise într'un limbaj curat românesc. In prima, autorul ne înfățișează un țăran, care după urma politicei rămâne sărac, lucru ce se poate întâmpla și la mulți alții și cărora credem, că pățania lui Ion al dlui Ciocârdel le va servi drept exemplu. In a doua piesă dna Drossu ne arată diferite scene dela o șezătoare.

Pe lângă meritele autorilor, nu uităm a le aprecia și pe ale librăriei „Națională", care pe lângă serviciul ce-l aduce ajutând la difuzarea cărții, a înființat și o editură în care apar volume frumoase și în condițiuni tehnice bune, ce merită să fie citite și jucate de toți iubitorii teatrului popular și sătesc.

Ion Pandrea.

NOTE:

* Ținem de datoria noastră a arăta că dl. **I. B. Peteu,** colaboratorul nostru, ne-a trimis fotografia numai în urma repetatelor noastre insistențe, deoarece am ținut a avea, pentru numărul festiv, clișeul tuturor colaboratorilor.

Am scris aceasta pentru a nu se interpreta altcum faptul publicărei clișeului.

* In numărul viitor vom publica o recenzie asupra broșurei **„Doine și Strigături",** datorit dlui **Nicolae Pană,** inv. director din Salulung.

* Anunțăm cititorii noștri că într'unul din numerele viitoare, vom tipări un interesant articol datorit dlui **Ing. D. G. Constantinescu,** despre marele agricultor **Dumitru N. Seceleanu.**

* **Rectificare.** In numărul trecut, din eroare, s'a tipărit la abonați, numele dlui Ing. Alexe Barbu în loc de **Inginer Alexandru Barbu,** București, Lei 200.— pe anul 1935.

Colțul învățătorilor

Cercul cultural al învățătorilor din Săcele, a ținut obișnuita ședință lunară, în ziua de 26 Ianuarie 1936, în comuna Turcheș, sub președenția dlui director școlar *Vasile Ivan.*

Au fost prezenți toți învățătorii din cele șapte sate.

In ședința intimă, a ținut lecția practică *Dra Odor,* învățătoare conducătoare în Turcheș, despre: *„Exerciții senzoriale, văz culorile, roșu și albastru"*, cu elevii grădinei de copii. Recenzoară oficială a fost *Dra Victoria Tocitu,* învățătoare directoare, la școala de copii mici No. 1. din Satulung, care declară lecția reușită.

Conferențiază Dra înv. *Rusu* din Purcăreni, despre: *„Fișa pedagogică"*, tratată frumos, a fost declarata foarte reușită. La ora 11 toți învățătorii, în frunte cu dl revizor *M. Popovici,* au participat la serviciul divin dela Biserica-Veche, din Turcheș, oficiat de preotul *Daniil Purcăroiu.*

Ședința publică a început la ora 15, în localul școalei de copii mici Nr. 2. unde a vorbit Dl *Valer Munteanu,* înv. dir. despre: Educația Premilitară documentând admirabil, a reușit a o face interesantă publicului, care a participat în număr destul de mare.

A urmat programul artistic compus din: coruri, declamări și teatru, executate de copii școalei Nr. 2., conduși de Dra învăț.-cond. *Odor.* Exercițiile gimnastice și corurile au fost conduse de dl. înv. *Iordăchescu din Turcheș.*

La sfârșit Dl *Vasile Ivan,* președintele cercului, mulțumește tuturor învățătoarelor și învățătorilor pentru munca depusă în școală.

Coresp.

Tragerea premiilor anuale ale revistei „PLAIURI SĂCELENE".

Ca și anul trecut, ziua tragerii premiilor revistei noastre a fost un prilej de sinceră participare a tineretul săcelean, la un obiceiu demn de imitat și de alte publicațiuni din țară, care obiceiu sperăm să intre în tradiția revistei noastre, atâta timp cât va exista.

Reproducem mai jos procesul-verbal încheiat cu ocazia tragerii premiilor:

PROCES-VERBAL.

Astăzi 19 Ianuarie 1936, ora $10^1/_2$ a. m. subsemnații: Dna Victoria Al. Stroe-Militaru, Dra Lenuța Clinciu, Dnii: Al. Stroe-Militaru, Victor Secăreanu, Ionel Despan, Gheorghe Carpin, Ion Butu, Ion Munteanu și Victor Tudoran, ne-am întrunit la redacția revistei **„Plaiuri Săcelene"** din Satulung, pentru a proceda la tragerea premiilor anuale, anunțate prin revistă.

După verificarea abonaților și a numerelor din urnă, s'a făcut tragerea de către copilul Ivan Bodeanu, eșind următoarele numere câștigătoare și anume:

Anul 1935:

Premiul I. No. 165. Dl *Nae Roşculeţ*, avocat Mangalia.
„ II. „ 185. „ *Ioan Zârnescu*, proprietar, Baciu.
„ III. „ 101. „ *Gheorghe Axente*, funcţ., Sît.-Gheorghe.
„ IV. „ 106. „ *Dumitru Beloiu*, comerciant, Constanţa.
„ V. „ 157. „ *Nicolae Sperchez*, învăţător, Satulung.

Anul 1934:

Premiul I. No. 205. Dl *Ştefan Varga*, comerciant, Buzău.
„ II. „ 151. „ *Radu I. Băncilă*, comerciant, Bucureşti.

Premiile se vor expedia până în ziua de 31 Ian. 1936. cerându-se confirmarea primirii premiului.

Drept pentru care am dresat prezentul proces-verbal.

(ss) Victoria Stroe-Militaru, (ss) Elena Clinciu, (ss) Al. Stroe-Militaru, (ss) V. Secăreanu, (ss) Ionel Despan, (ss) G. Carpin, (ss) I. Butu, (ss) I. Munteanu, (ss) V. Tudoran.

După cum am anunţat la începutul organizării acestor premii, îndemnaţi numai de gândul curat, de a desvolta printre cititori interesul pentru cartea românească de literatură, în mod absolut gratuit am oferit câştigătorilor cărţi literare în valoare totală de Lei 480. faţă de anul trecut Lei 285.

Dăm mai jos tabloul cărţilor cari au fost expediate norocoşilor abonaţi, ce au câştigat cele 5 premii anuale ale revistei pe 1935 şi 2 premii pe 1934.

Premiul I. *„Luceafărul"* de Cezar Petrescu, roman Lei 95.
„Cei trei Regi" „ „ descrieri „ 30.
Premiul II. *„Cara-Su"* de I. Valerian, roman „ 60.
„Toate leacurile la îndemână" de Dr. V. Voiculescu, sfaturi „ 30.
„Spini în Miniatură" de Nicolae G. Moisiu, epig. „ 15.
Premiul III. *„File rupte din cartea războiului"* Gheorghe I. Brătianu, „ 60.
„Cei trei Regi" de Cezar Petrescu, descrieri „ 30.
Premiul IV. *„Moarte Fratelui Meu"* de G. M. Vlădescu, rom. „ 60.
„Spini în Miniatură" de Nicolae G. Moisiu, epig. „ 15.
Premiul V. *„Toate leacurile la îndemnă"* de Dr. V. Voiculescu „ 30.
„Spini în Miniatură" de Nicolae G. Moisiu, epig. „ 15.

Pentru anul 1934:

Premiul I. *„Cei trei Regi"* de Cezar Petrescu, descrieri. „ 30.
„ II. *„Spini în Miniatură"* de Nicolae G. Moisiu, epigr. „ 15.

Total **Lei 485.**

Avem mândria de a fi prima revistă din ţară, *care cu sacrificii materiale mari,* înţelegem a răspândi cartea literară românească în acest mod şi suntem convinşi, că şi abonaţii noştri viitori vor preţui intenţiile ce avem, achitându-şi abonamentul atât de modest şi putând astfel participa la premiile ce le vom oferi şi în anul 1936.

„Plaiuri Săcelene"

Administrative.

Orice sumă care a fost plătită pentru revista noastră, prietenilor, corespondenţilor, încasatorilor sau colaboratorilor noştri, pentru care nu s'a primit chitanţă ştampilată şi iscălită de redactorul nostru dl *Victor Tudoran* sau nu a apărut în revistă numele respectivului abonat, *înseamnă că suma nu a ajuns la destinaţie.*

Rugăm pe cei în cauză să ne anunţe orice plată efectuată, fie pentru abonament, fie pentru sprijin.

„plaiuri săcelene"

*

* In numărul trecut am anunţat data **„Balului Mocănesc"** pe ziua de 5 Ianuarie 1936, când urma de fapt să se ţină. Din motive de organizare, balul a fost fixat, în ultimul timp, pe ziua de 4 Ianuarie 1936.

Informațiuni.

Despărțământul „Astra" Săcele, secția culturală și secția sportivă „Isvorul", au aranjat în seara zilei de 25 Decemvrie 1935, prima zi de Crăciun, un festival artistic pentru păstrarea și continuarea datinelor de Crăciun.

Festivalul s'a ținut în Sala Szabó din Satulung.

S'a jucat piesa de teatru *„Vicleimul"* joc sfânt de Victor Ion Popa în următoarea distribuție: *Irod:* Ionel Despan, *Gaspar:* Dode Median, *Melchior:* Matei Roșculeț, *Baltazar:* Maxim Alexandru, *Stratiotul:* Mihail Tepșan, *Ciobanul:* Ghiță Șeitan, *Arapul:* Nicolae Barbu, *Ingerul I.:* Ghe. Tuțuianu, *Ingerul II.:* Victor Moroianu, *Ostașul I.:* Valeriu Roșculeț, *Ostașul II.:* Vasile Oprescu.

După reprezentație a urmat dans executat de muzica Ferry. Beneficiul rezultat a servit pentru acțiuni culturale și de educație fizică în Săcele.

Piesa a fost însoțită de coruri și cântece religioase, executate de corul asociației. Au dat concursul d-rele: *Aurelia Barbu, Rica Orzea, Aurelia Butu, Marioara Lungu, Elena Barbu, Elena Butu, Eugenia Lungu* și d-nii *Ghiță Clinci, Victor Eftimie, Constantin Pușcă* și ceilalți membrii din distribuție.

* * *

Asociația populară de cultură și sport *„Săceleana"* a organizat în seara zilei de 28 Decemvrie 1935, în sala Szabó din Satulung, un festival artistic, urmat de dans.

S'a jucat comedia *„Sosesc diseară"* de d-nul Tudor Mușătescu, în următoarea distribuție, D-rele: *Victoria Berteanu, Elis Conduleț* și d-nii *Florin Pană, Irimia Pit, Gică Roșculeț, Ion Olteanu.*

S'a dansat până în zori după jazul *„Săceleana"*. Remarcăm din interpretare pe d-nul *Florin Pană,* care a jucat peste așteptări.

* * *

Tineretul Român din Dârste-Noua și Reuniunea Femeilor Ort. Rom. din Baciu, au organizat un festival artistic urmat de dans, în sala restaurantului comunal din *Baciu,* în seara zilei de 6 Ian. 1936.

Programul a fost compus din tragedia: *„Se face ziuă"* de Zaharia Bârsan, interpretată de D-rele: *Nazica Moarcăș, Lenuța Moldoveanu* și *Veronica Șuvei* și D-nii: *Săceleanu, Vasile Filip, Ion Voina* și *Crețaru, „Biletul de tramvai"* interpretată de D-rele: *Moldovanu, Șuvei* și d-nii *Voina* și *Crețaru,* iar ca încheere *Hora Legionară* urmată de un cuvânt de mulțumire ținut de D-nul *Nicu Bratosin.*

Tombola a fost aranjată de Reuniunea femeilor ortodoxe-române din Baciu.

Rezultatul moral și material a fost peste așteptări. Publicul a fost delectat de jazul *„Săceleana"* condus de D-nul Florin Pană.

Costul Abonamentului

se poate achita: **prin C. E. C. No. 25187** cu formular ce se obține dela orice oficiu poștal din țară;

sau **prin mandat poștal.**

In ambele cazuri, adresa va fi:

Revista „PLAIURI SĂCELENE" Satulung

Vizitaţi

noul local dela etaj
amenajat special pentru
restaurant şi dans
al

BERĂRIEI

AZUGA

(deasupra vechiului local)

tot subt conducerea
săcelenilor

CIUPALĂ şi ARDELEANU

BRAŞOV

Piaţa Libertăţii

Orchestră clasică şi **jazz** de primul rang.

DANS în fiecare seară până la ora 6 dimineaţă.

Cel mai bun local pentru:

Bancheturi, Nunţi, Baluri, mese comune, reuniuni, etc.

Aceiaşi conducere are şi concesiunea
RESTAURANTULUI GĂRII

Braşov

Memento:

Săceleni păstrați revista la loc de cinste. Oricând o veți găsi ea vă reamintește locuri scumpe vouă sau părinților voștri.

— 25. I. 1936 1200 ex —

ABONAȚII NOȘTRII: *)

dela 1. XII. 1935 până la 15. I. 1936.

	Abonat pe anul		
	1934	1935	1936
Maria Șeitan, proprietară, Satulung	30	50	—
Ion Munteanu, proprietar „	30	—	—
Gh. D. Cruceanu, preot-hagiu, București	50	50	—
Perșoiu Ioan, prim grefier, Constanța	50	50	—
Sandu Gurgău, agricultor, Bălțățești	50	50	—
Roșculeț Ioan, preot, Constanța	50	—	—
Durgheș Vasile, căpitan, Câmpina	50	50	—
Gheorghe Popa, insp. școlar, Cluj	50	50	—
Manea Carpin, proprietar, Satulung	—	50	—
Petre Munteanu, funcționar, Bușteni	—	50	—
Nicolae Munteanu, contabil, Brașov	—	50	50
Zârnescu Ioan, proprietar, Baciu	—	50	—
Gheorghe Median, comerciant, Satulung	—	50	—
Ghiță Pasere, proprietar, „	—	50	—
Roșca Ioan, comerciant, „	—	50	—
Aneta Jarnea, „	—	50	—
Nicolae Jarnea, comerciant, București	—	50	—
Grigore Dobrescu, avocat, „	—	—	50
Gh. I. Blegeanu, comerciant, Alexandria	—	—	50
Gheorghiță Drăgan, proprietar, București	—	—	50
Vasile Băncilă, comerciant, Victoria	—	—	50
Casa de Citire, Turcheș, jud. Brașov	100	100	—
Ion Golea, comerciant, Medgidia	—	100	—
Ioan B. Popa, comerciant, Bolgrad	—	100	—
Ioan N. Georgescu, cont.-aut., Ploești	—	100	—
Nicolae Brânduș, funcționar, Brașov	—	100	—
Eugen Zehan, inginer silvic, Satulung	—	100	—
Școala Primară Turcheș, jud. Brașov	—	100	—
Bujor Voina, notar II., Cernatu	—	100	—
Papp Endre, avocat, Satulung	—	100	—
Ioan Băncilă, comerciant, București	—	—	100
Radu Băncilă, „ „	—	—	100
Bucur Peteu, „ „	—	—	100
Radu Bărbuc, proprietar „	—	—	100
Aurel Cojocaru, medic, Turcheș	—	—	150
Carol Schweiger, inginer, Giurgiu	—	200	—
Constanța R. Frățilă, prof., București	—	200	—
Ioan B. Peteu, funcționar, „	—	—	200
A plătit prin C.E.C. No. 25.187			
Ionel Țăraș, comerciant, Azuga	—	100	—

*) Toți abonații sunt trecuți în fiecare categorie în ordinea în care au plătit abonamentul. Transmitem pe aceasta cale, tuturor celor cari ne-au achitat abonamentul, sincerele noastre mulțumiri. Sprijinul acordat ne-a dovedit necesitatea acțiunii noastre și ne face a străduí și în viitor pe același drum.

Abonamentul pe anul 1934 este:

pentru particulari, anual . . . . . Lei 30
pt. preoți, prof., învățători și comercianți, anual „ 50
pt. instituții și abonamente de sprijin, anual „ 100

Abonamentul pe anul 1935 este:

pentru particulari . . . . . Lei 50 anual
pentru abonamente de sprijin dela . . „ 100 anual
pentru instituții și autorități . . . . . „ 200 anual

Abonamentul pe anul 1936 este:

pentru particulari . . . . . Lei 50 anual
pentru abonamente de sprijin dela . . „ 100 anual
pentru instituții și autorități . . . . . „ 200 anual

Am primit la redacție:

dela 1. XII. 1935. până la 15. I. 1936.

Cărți:

„Sănducu" de Mihail Dragomirescu, roman, Editura „Oficiul de librărie" București 1935. Prețul 40 Lei.

„Desmoșteniții" de Gh. Atanasiu, roman, Editura Librăriei „Cartea Românească", Timișoara. Prețul 65 Lei.

„Cunoașterea însușirilor sufletești la elevii de curs primar" de C. Oproiu, P. Cucu și N. Drosu. Editura Libr. „Națională" Frații Mărculescu, Ploești. Prețul 48.

„Brașov erotic" de Cronos, note și însemnări. 1935 „Unirea" Brașov.

„Organizarea fericirei" de Paraf-Javal trad. P. Moșoiu. Biblioteca „Ideei" București.

„Doine și Strigături" culegeri de Nicolae Pană, director Școala Primară Satulung No. 1. Biblioteca Folkloristică „Izvorașul" Mehedinți.

„Politica-i sărăcie" de Alexandru Ciocârdel și „O șezătoare românească„ de Victoria N. Drosu, piese pentru popor și școală, editate de Librăria „Națională", Frații Mărculescu. Ploești. Lei 12 fiecare.

„La production et le commerce de la laine en Roumanie" de Ion I. Ghelase (extras din „Corespondența economică română" No. 1 din 1935).

Reviste:

„A. L. A. C. I." a VI. n. 11, 12. București. „Astralis" a IV. n. 12. Craiova. „Bărăganul" a. V. n. 12. București. „Buciumul" s. III. n. 2. București. „Buha" a. I. n. 1. Turnu-Măgărele. „Buletinul informativ" al Min. Agr. și Dom. a. VI. n. 22. București. „Catedra" a. IX. Galați. „Creștinul ortodox" a. II. n. 41, 42, 43, 44, 45. R.-Vâlcea. „Cuget Moldovenesc" a. IV. n. 10—12. Bălți. „Cuvinte nouă" a. I. n. 1—2. Cozmeni. „Foița" a. I. n. 8. București. „Freamătul literar" a. III. n. 10—12. Siret. „Gazeta Ilustrată" a. IV. 11, 12. Cluj. „Ghiara Dracului" a. I. n. 6. Ploești. „Inmuguriri" a. IV. 1—6. Fălticeni. „Izvorașul" a. XIV. n. 9, 10, 11—12. Turnu-Severin. „Marea Noastră" a. IX. n. 7—8. Constanța. „Munca Literară" a. III. n. 24—25. București. „Munca Personală" a. I. n. 4—6. Ploești. „Neamul Românesc pt. popor" a. XXIII. n. 23, 24. Vălenii de Munte. „Orientări" a. IV. n. 11. Moinești. „Plaiuri Hunedorene" a. VI. n. 58. Petroșani. „Plugarul" a. VIII. n. 11, 12. Brăila. „Rânduri" a. II. n. 2, 3 — 4, Fânața-Bihor. „Rev. funcț. publici ad-tivi" a. IV. n. 8—9. Turnu-Măgurele. „Tinerimea Română" a. LIV. n. 3. București. „Satul" a. VI. n. 61 — 62. București. „Sănătatea" a. XXXV. n. 11. București. „Scânteia" a. VI. n. 12. Gherla. „Stâna" a. II. n. 9 — 12. Poiana Sibiului. „Societatea de Mâine" a. XII. n. 11 — 12. București. „Țara de Mâine". a I. n. 8. Cluj. „Viața Literară" a. X. n. 4. București. „Vremuri noui" a. I. n. 2. Brașov.

Ziare:

„Acțiunea Buzăului" Buzău. „Apărarea Națională" București. „Ardealul" Brașov. „Atacul" Focșani. „Basarabia Creștină" Chișinău. „Drapelul Nostru" București. „Drum" Roșiorii de Vede. „Facla" Nalbant-Tulcea. „Foaia Plugarului" Constanta. „Gazeta Brașovului" Brașov. „Gazeta Cărților" Ploești. „Gazeta Ciucului" Gheorgheni. „Gazeta Transilvaniei" Brașov. „Ideea Națională" Buzău. „Informații Comerciale" Turnu-Măgurele. „Informator" Alba Iulia. „Junimea Severinului" Turnu Severin. „Jurnalul" Brașov. „Mișcarea Banatului" Timișoara. „Neamul Nostru Sft.-Gheorghe. „Ogorul" București. „Oituzul" Sft.-Gheorge. „Pământul" Călărași. „Presa" Pitești. „Românizarea" București. „Semănătorul Ortodox" Colibași-Muscel. „Scânteia" Turnu-Măgurele. „Știri din Țara Sfântă" București. „Timpul" Cernăuți. „Tribuna Meseriașilor" Galați. „Tribuna Noastră" Cluj. „Unirea" T.-Măgurele.